

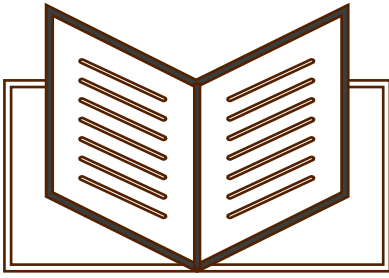
แผนแม่บท

การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

พ.ศ. 2562-2565

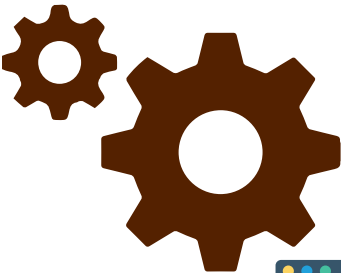
สำนักงานกิจการยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

CONTENTS

06

ผังความเชื่อมโยง
แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

08

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

10

แผนภาพความเชื่อมโยง วิสัยทัศน์
เป้าหมาย ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์และ
แนวทางการพัฒนา

12

ยุทธศาสตร์ที่ 1

18

ยุทธศาสตร์ที่ 2

24

ยุทธศาสตร์ที่ 3

38

ยุทธศาสตร์ที่ 4

44

ยุทธศาสตร์ที่ 5

51

แนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

สาระสำคัญของ

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562-2565)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ความมั่นคง

การพัฒนา
และเสริมสร้าง
ศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์

ผัง

ความเชื่อมโยง

การสร้างโอกาส
และความเสมอภาค
ทางสังคม

การสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม

การปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการ
ภาครัฐ

แผนปฏิรูปประเทศ

ด้านการเมือง

ด้านการบริหาร
ราชการแผ่นดิน

ด้านกฎหมาย

ด้านกระบวนการยุติธรรม

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

ด้านการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

การเสริมสร้างและพัฒนา
ศักยภาพมนุษย์

- การสร้างความเป็นธรรมและ
ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- การสร้างความเข้มแข็ง
ทางเศรษฐกิจและแข่งขัน
ได้อย่างยั่งยืน

- การบริหารจัดการในภาครัฐ
การป้องกันการค้าทุจริตและ
ประพฤติมิชอบและ
ธรรมาภิบาลในสังคมไทย

SDGs

แผน DE

Thailand 4.0

แผนแม่บทการบริหาร งานยุทธศาสตร์แห่งชาติ ฉบับที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ
และการมีส่วนร่วม
ด้านกฎหมาย
กระบวนการยุติธรรม

-

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การส่งเสริมและพัฒนา
กระบวนการไกล่เกลี่ย
ระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา
ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

-

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนากฎหมายและระบบ
บริหารงานยุติธรรม

-

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาระบบการปฏิบัติ
ต่อผู้กระทำผิด

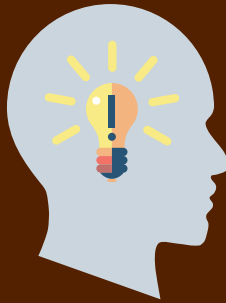
-

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การขับเคลื่อนกระบวนการ
ยุติธรรมด้วยดิจิทัล

วิสัยทัศน์ พันธกิจ

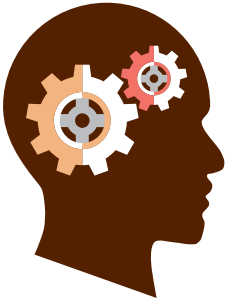

“

วิสัยทัศน์

การบริหารงานยุติธรรม
มีธรรมาภิบาลและทันสมัย
สร้างสังคมไทยเคารพกฎหมาย
มีความปลอดภัยและสงบสุข

”

พันธกิจ

1

เสริมสร้างการป้องกันการกระทำผิด โดยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความยุติธรรมและกฎหมาย

2

ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ย เพื่อใช้ระงับข้อพิพาทหรือยุติความขัดแย้ง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวกและง่าย

3

เพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ให้กับประชาชน โดยการพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม

4

ปรับปรุงระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับเข้าสู่สังคม ได้อย่างปกติสุข

5

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงการดำเนินงาน ยุติธรรมทุกขั้นตอน

แผนภาพความเชื่อมโยง

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

วิสัยทัศน์

“การบริหารงานยุติธรรม มีธรรมาภิบาลและทันสมัย

เป้าหมายภาพรวม

เป้าหมายที่ 1 การบริหารงานยุติธรรมที่มีธรรมาภิบาลและโปร่งใส

วัตถุประสงค์ภาพรวม

1. ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 1

เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการป้องกันตนเอง มีให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 2

ปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยม ในการยอมรับ เคารพและปฏิบัติ ตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 3

ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม ทุกขั้นตอน

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 1

สร้างความเข้าใจและยอมรับผลดีของการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท มาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนานกฎหมายเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 3

พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการ ที่ทันสมัยและทั่วถึง

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 4

สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

ยุทธศาสตร์ที่ 3

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 1

แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

2.1 พัฒนาระบบการกำหนดโทษ ให้มีความเหมาะสม โปร่งใส

2.2 กำหนดมาตรฐานระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานยุติธรรม

2.3 พัฒนาระบบงานสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

2.4 พัฒนาระบบงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 3

พัฒนากลไกการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

3.1 พัฒนาระบบการแจ้งสิทธิ ตามกฎหมาย ระบบการให้คำปรึกษาทางกฎหมายและขั้นตอนงานยุติธรรม

สร้างสังคมไทยเคารพกฎหมาย มีความปลอดภัยและสงบสุข”

เป้าหมายที่ 2 สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนน้อยลง 3. ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ทั่วถึงและเท่าเทียม

การพัฒนากฎหมายและ ระบบบริหารงานยุติธรรม

3.2 พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายผู้ต้องหาและจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.3 พัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 4

พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 5

พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรม

5.1 พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

5.2 ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม คุณธรรมจริยธรรม และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 6

สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและส่งเสริมให้เกิดการขยายผลรูปแบบการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาระบบการปฏิบัติ
ต่อผู้กระทำผิด

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 1

พัฒนาระบบการจำแนก การควบคุมตัว และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา (Non-Custodial Measures)

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 3

สร้างระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดทำระบบติดตามสำหรับผู้พ้นโทษและเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ทั้งก่อนปล่อยและหลังปล่อย

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การขับเคลื่อนกระบวนการ
ยุติธรรมด้วยดิจิทัล

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 1

พัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารราชการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 2

บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และจัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล เพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม

▶ แนวทางการพัฒนาที่ 3

พัฒนามาตรการระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ
และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย
กระบวนการยุติธรรม

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย

กระบวนการยุติธรรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชน เพื่อให้สามารถป้องกันหรือจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดข้อขัดแย้งหรือป้องกันอาชญากรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากประชาชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการขาดทักษะการมีส่วนร่วมในการป้องกันเพื่อมิให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ดังนั้น ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการป้องกันอาชญากรรมที่มีเนื้อหาเข้าใจง่ายในรูปแบบที่เหมาะสม แก่ประชาชนทุกกลุ่ม ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกค่านิยมด้านความยุติธรรมและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรมให้แก่ประชาชน ชุมชน และสังคม ซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่มีความสงบเรียบร้อยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม การป้องกันมิให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม รวมถึงสร้างจิตสำนึกค่านิยมด้านความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรมให้แก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

เป้าหมาย

ประชาชนและชุมชนเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ สามารถจัดการปัญหาเองได้ในเบื้องต้น และสามารถป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐาน ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง

แนวทางการพัฒนาที่ 1

เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

๓ กำหนดประเด็นเนื้อหาในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และเป็นประเด็นร่วมสมัย เช่น การป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ความรุนแรงในครอบครัว การฉ้อโกงในรูปแบบต่างๆ call center แชร่ลูกโซ่ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๓ จัดทำรูปแบบวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และเป็นประเด็นร่วมสมัย โดยให้มีรูปแบบที่ดึงดูดให้ประชาชนสนใจ อ่านแล้วเข้าใจง่าย และมีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสาร ให้มีความเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม เช่น เด็กและเยาวชน นิสิต/นักศึกษา ครอบครัวยุคใหม่ กลุ่มที่สามารถเข้าถึงข้อมูลสูง-เข้าถึงข้อมูลต่ำ เป็นต้น ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัยหรือการตีความกฎหมายหรือกฎ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และเข้าใจกฎหมายได้ง่าย

๓ กำหนดช่องทางสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ ต่อเนื่อง และแทรกอยู่ในทุกช่องทางของการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น สื่อออนไลน์ (Social Media/Website) หรือผ่านกิจกรรมรณรงค์ในพื้นที่สาธารณะ กิจกรรมเครือข่าย ในชุมชน และกิจกรรมนิทรรศการร่วมกับสถาบันการศึกษา เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ 2

ปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในการยอมรับ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย
แก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

๓ ปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายให้แก่ประชาชน
ชุมชนและสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์
การจัดระเบียบชุมชนและสังคม การเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด รวมถึง
การสร้างแรงจูงใจให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนให้เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย
โดยชี้ให้เห็นผลเสียที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การไม่เคารพกฎจราจร
อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรง การมั่วสุมกับอบายมุขหรือมีแหล่งอบายมุขทำให้เกิดปัญหา
สังคมและปัญหาอาชญากรรม การใช้อำนาจทางการปกครองที่ไม่เป็นธรรมจะนำมาสู่สังคม
ที่ขาด ธรรมภิบาล เป็นต้น

๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ทั้งสถานศึกษา
ในระบบและนอกระบบ ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมในการเป็น
พลเมืองที่ดีภายใต้ระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการให้ความสำคัญกับการให้การศึกษา
การสังคมสงเคราะห์ และการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกันการกระทำความผิด

แนวทางการพัฒนาที่ 3

ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน

๓ เปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน อาทิ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การรับรู้ ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม การจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย/นโยบาย การทำประชาพิจารณ์ การรับฟังข้อเสนอแนะในเวทีต่างๆ การป้องกันและเฝ้าระวังอาชญากรรม การจัดการกับพื้นที่ต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรม การเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การจัดการความขัดแย้ง การเยียวยาเหยื่ออาชญากรรม การดูแลสอดส่องผู้พ้นโทษหรือผู้ถูกคุมประพฤติ กลับสู่ชุมชน การเข้าร่วมเป็นเครือข่ายอาสาสมัครงานยุติธรรมต่างๆ

๓ สนับสนุนกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน โดยผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับยุติธรรมชุมชน รวมถึงสร้างความร่วมมือและองค์ความรู้ทางวิชาการในการดำเนินงานให้แก่ผู้นำชุมชน เครือข่ายและอาสาสมัครต่างๆ ในการให้คำปรึกษาแนะนำ หรือช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาเป็นชุมชนเข้มแข็ง ที่เป็นต้นแบบและขยายให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การส่งเสริมและพัฒนาระบบการ
ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา
ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

กระบวนการยุติธรรมไทยยังมีการนำปัญหาความขัดแย้งและข้อพิพาท

เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักมากขึ้นไป จนเกิดปัญหาอัตราค่าล้างในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงานไม่เพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีต้นทุนในการดำเนินงานสูง คดีล้นศาล ผู้ต้องขังล้นคุก ทั้งยังทำให้เกิดการเสียโอกาสต่างๆ เช่น ระยะเวลาที่ต้องเสียไปจากการดำเนินคดีในศาล การเสียชื่อเสียง และต้นทุนทางจิตใจที่ทุกฝ่ายต้องสูญเสียไป การนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้จะช่วยลดปัญหาของกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตาม มาตรการสำคัญในการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ ส่วนหนึ่งอาจมาจากทัศนคติของสังคม และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเองที่ยังไม่มีความเข้าใจและไม่เปิดกว้างสำหรับเรื่องนี้

ดังนั้น การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ถูกต้องให้กับประชาชน และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจึงมีความจำเป็นในลำดับต้นๆ ควบคู่ไปกับการผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนพัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง และสร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลายและทั่วถึง ยุติความขัดแย้ง และก่อให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อลดจำนวนความขัดแย้งและข้อพิพาทที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลายและทั่วถึง ยุติความขัดแย้ง สร้างความสมานฉันท์ โดยนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลายและทั่วถึง

เป้าหมายที่ 2 ยุติความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ โดยใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่ง และพาณิชย์ และทางปกครอง

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนข้อพิพาทและคดีความที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

ตัวชี้วัดที่ 2 ทศนคติและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงและการให้บริการของกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

แนวทางการพัฒนาที่ 1

สร้างความเข้าใจและยอมรับผลดีของการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

๓ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้ทราบถึงปัญหาความรุนแรง ทั้งในรูปแบบของปัญหาอาชญากรรม การกระทำความผิด ข้อพิพาท และความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคม ผลกระทบและความเสียหายที่ตามมาเมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เช่น ภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม การใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดี ความปรองดองสมานฉันท์ของคู่กรณีและผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๓ นำเสนอแนวคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและรูปแบบต่างๆ ของกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางเลือก รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับที่มีต่อตนเอง คู่กรณี และสังคม ผ่านเวทีประชุมชี้แจง สื่อสาธารณะต่างๆ หรือการจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นของระบบการศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนากฎหมายเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้
ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

๓ ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อาทิเช่น การจัดทำกฎหมายกลางว่าด้วยการส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ. การเพิ่มบทบัญญัติรองรับอำนาจศาลปกครองให้ดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองได้ การปรับปรุงกลไกการระงับข้อพิพาทและวิธีการบริหารจัดการข้อพิพาทในระบบงานอนุญาโตตุลาการ ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ 3

พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง

๓ พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง โดยการพัฒนากระบวนการจัดการคดี เพิ่มช่องทางการให้บริการ กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการรับบริการที่ชัดเจน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ เพิ่มความสะดวกด้วยระบบงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น พัฒนาระบบการอนุญาโตตุลาการทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Arbitration) ตั้งแต่ขั้นยื่นคำเสนอข้อพิพาท การติดตามสถานะข้อพิพาท การยื่นคำร้องเอกสารต่างๆ การสืบพยาน การประชุมหารือ ตลอดจนการทำคำชี้ขาด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่พิพาท เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ 4

สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรม
ทางเลือก

๓ สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ตั้งแต่การกำหนดคุณสมบัติ การสรรหา กำหนดหลักสูตรการอบรมที่เป็นมาตรฐาน พัฒนาระบบการประเมินผล ค่าตอบแทนและแรงจูงใจให้แก่ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย ทั้งในส่วนของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและเครือข่ายอาสาสมัคร เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือและมีศักยภาพที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนากฎหมายและระบบบริหาร
งานยุติธรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม มีจำนวนมาก

ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และ สภาพปัญหาในปัจจุบัน การตรากฎหมายยังขาดการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้าน ส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย ของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรมยังปรากฏข้อวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ความล่าช้าในการดำเนินงาน อุปสรรคในการเข้าถึง ความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย และความถูกต้องของการ ดำเนินงานอยู่เป็นระยะ สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ของประเทศ ประกอบกับรูปแบบของปัญหาของกระบวนการยุติธรรม ปัญหาอาชญากรรม และข้อพิพาท มีการเปลี่ยนแปลง ซับซ้อนมากขึ้นไปตามพลวัตของสังคม ส่งผลให้กระบวนการ ยุติธรรมต้องเผชิญกับปัญหารูปแบบใหม่ๆ และต้องปรับตัวให้ทัน

ดังนั้น การปรับปรุงแก้ไข ยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม หรือไม่สอดคล้อง กับสภาพการณ์และความพร้อมในการนำไปปฏิบัติ และการพัฒนาระบบงานยุติธรรม อาทิเช่น การกำหนดโทษ การกำหนดชั้นตอนระยะเวลา การพัฒนาระบบงานสอบสวนและนิติวิทยาศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่จะต้อง เร่งดำเนินการ ควบคู่ไปกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครองเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพ บุคลากร องค์ความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารงานยุติธรรมมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเสมอภาค เท่าเทียม และเป็นธรรม

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 การบริหารงานยุติธรรมมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสมากขึ้น

เป้าหมายที่ 2 ประชาชนมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมายที่ 3 ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัดที่ 1 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จของระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี

ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีลดลง

แนวทางการพัฒนาที่ 1

แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

๓ แก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน กฎหมายที่สร้างภาระหรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน มีกลไกในการออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

▶ นำเครื่องมือวิเคราะห์ผลกระทบมาใช้ในการออกกฎหมาย (Regulation Impact Assessment: RIA)

สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานนำเครื่องมือการวิเคราะห์ผลกระทบมาใช้ในการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA) และตรวจสอบความจำเป็นที่จะปรับปรุงกฎหมายเดิม รวมถึงออกกฎหมายใหม่ทุกครั้งก่อนเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา นำไปสู่การพัฒนาเป็นแนวทาง (Guideline) การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย และจัดให้มีองค์กรกลางในการตรวจสอบ

▶ มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายในประเทศไทย พัฒนารูปแบบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายในประเทศไทย (Public Consultation Procedures for Better Regulation) ซึ่งผลักดันให้ทุกหน่วยงานนำเอากระบวนการรับฟังความคิดเห็นไปใช้ประโยชน์ในการออกและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย

▶ ประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Instrument : LEI) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. 2558

แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

แนวทางการพัฒนาที่ 2.1

พัฒนาระบบการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสม โปร่งใส

๓ พัฒนาระบบการกำหนดโทษอาญาที่มีความเหมาะสมโปร่งใส เปิดรับการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและมีความได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดมากขึ้น จัดทำฐานข้อมูลการกำหนดโทษอาญา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ติดตาม ประเมินผลการกำหนดโทษตามแนวทางการกำหนดโทษ และใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการกำหนดโทษของศาล จัดทำร่างแนวทางการกำหนดโทษอาญาโดยคำนึงถึงหลักการลงโทษอย่างได้สัดส่วน และหลักการใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็น โดยต้องรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแนวทางดังกล่าวจากสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาเพื่อกำหนดโทษแยกต่างหากจากกระบวนการพิจารณาความผิดหรือบริสุทธิ์ของจำเลยโดยให้คู่ความกับผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อเท็จจริงในขั้นตอนของการกำหนดโทษด้วย กำหนดกลไกการติดตามประเมินผล การใช้แนวทางการกำหนดโทษเป็นระยะ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลด้วย

แนวทางการพัฒนาที่ 2.2

กำหนดมาตรฐานระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานยุติธรรม

๓ กำหนดมาตรฐานระยะเวลาดำเนินการในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า ลดขั้นตอนการรับบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน สร้างระบบการตรวจสอบและ/หรือแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้องดำเนินงานไปถึงขั้นตอนใด (Tracking and/or notification system) รวมถึงสื่อสาร แก่สาธารณะโดยใช้รูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่าย สร้างกระบวนการประเมินปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 2.3

พัฒนาระบบงานสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

๓ กำหนด/ปรับปรุงระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวนทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ กำหนดมาตรการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐาน และระยะเวลาที่กำหนดได้ อาทิเช่น กำหนดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงานและมาตรฐานการปฏิบัติงาน กำหนดมาตรการติดตามจับกุม ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีในชั้นสอบสวนมาดำเนินคดีภายในอายุความ บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งหน่วยงานด้านนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวช เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้องที่อาจเกิดจากการประสานงานที่ล่าช้า นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูลคดีอาญาในชั้นสอบสวนเพื่อให้ประชาชนติดตามความคืบหน้าคดี ร้องเรียน หรือร้องขอความเป็นธรรมได้

๓ ปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคคลและระบบการประเมินผล โดยพิจารณาตามความรู้ความสามารถ ปรับปรุงระบบการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานสอบสวนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการสอบสวนและทักษะอื่นที่เกี่ยวข้อง สร้างระเบียบการบริหารงานบุคคลเพื่อป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในการทำสำนวนของพนักงานสอบสวน ปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยค่าตอบแทนของพนักงานสอบสวน ให้มีค่าตอบแทนมีสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่มากพอที่จะให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีเมื่อเทียบเคียงกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 2.4

พัฒนาระบบงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี

๓ สร้างมาตรฐานระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับการดำเนินการให้เป็นไปอย่างอิสระและปราศจากการแทรกแซง จัดทำแผนบูรณาการการร่วมมือกันในการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พัฒนาและยกระดับห้องปฏิบัติการให้มาตรฐานและมีความทันสมัย ส่งเสริมการประกันคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพของห้องปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของรายงานผลการตรวจพิสูจน์ต่างๆ ส่งเสริมการจัดตั้งสภาวิชาชีพเพื่อดูแลมาตรฐานวิชาชีพ กำหนดมาตรฐานกลางของการเก็บพยานหลักฐานจากสถานที่เกิดเหตุการตรวจพิสูจน์หลักฐาน ตลอดจนมาตรฐานของการชันสูตรพลิกศพ การเก็บหลักฐานจากศพ และการตรวจร่างกายผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและพยานให้เป็นไปตามหลักสากล รวมทั้งมาตรฐานในการจัดเก็บระบบฐานข้อมูล พัฒนาแนวทางการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และปรับปรุงพัฒนาระบบนิติเวช

๔ เสริมสร้างทักษะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวน ให้มีความรู้นิติวิทยาศาสตร์เบื้องต้น กำหนดมาตรฐานกลางคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยควรมีการตรวจสอบคุณสมบัติเป็นระยะ และพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับคุณสมบัติที่กำหนด กำหนดค่าตอบแทนพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ได้รับตามระดับความเชี่ยวชาญ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้มีบุคลากรทำงานสายนี้เพิ่มมากขึ้น โดยให้คำนึงถึงค่าตอบแทนของวิชาชีพในลักษณะเดียวกัน เช่น แพทย์นิติเวชกับแพทย์ในสาขาอื่น

แนวทางการพัฒนาที่ 3

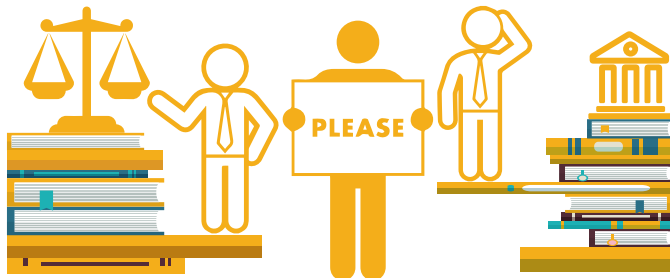
พัฒนากลไกการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชน
เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 3.1

พัฒนาระบบการแจ้งสิทธิตามกฎหมาย ระบบการให้คำปรึกษาทางกฎหมายและขั้นตอน
งานยุติธรรม

๓ พัฒนาระบบการแจ้งสิทธิตามกฎหมายสำหรับผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหาและจำเลย
ในทุกขั้นตอน และพัฒนาวิธีการแจ้งสิทธิให้เหมาะสมต่อเรื่องราวและบุคคลที่แตกต่างกัน
ตลอดจนมีระบบการรายงานความคืบหน้าทางคดีที่มีประสิทธิภาพ ให้แก่ผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา
และจำเลย พัฒนาระบบให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและกระบวนการ
ยุติธรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เช่น จัดให้มีทนายความหรือที่ปรึกษา
กฎหมายที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลย ผ่านช่องทางต่างๆ เป็นต้น

๓ พัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย สร้างความร่วมมือกับ
สถาบันการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ หรือทนายอาสาของภาคเอกชน (Pro Bono) พัฒนาระบบ
การประเมินผล ค่าตอบแทนและสิ่งจูงใจพิเศษสำหรับทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย
ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน เป็นต้น สร้างระบบผู้เชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือ
ประชาชนด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับบทบาทของพนักงานอัยการในการฟ้องและ
ดำเนินคดีเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3.2

พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรการปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓ พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองและปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานให้เหมาะสม ครอบคลุม และรวดเร็ว โดยสร้างกลไกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือดูแลผู้เสียหายและพยานอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยาน มีกลไกกำกับติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการรักษาเยียวยาทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตของผู้เสียหายเพื่อไม่ให้ตกเป็นผู้ถูกระทำซ้ำ

๓ แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขั้นตอนการดำเนินคดีที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เสียหาย แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรายละเอียดเกี่ยวกับค่าเสียหายและให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ได้ทันที สร้างระบบผู้เชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับบทบาทของพนักงานอัยการในการฟ้องและดำเนินคดีเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

๓ พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยให้เหมาะสมครอบคลุม และรวดเร็ว
โดยกำหนดวิธีการแจ้งข้อหาและการอธิบายฟ้องที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องหาและจำเลย เพื่อให้มีความเข้าใจในการต่อสู้คดีและสามารถเข้าถึงพยานหลักฐานได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาจับกุมและออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลปกครอง ปรับปรุงกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของจำเลยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วางกฎเกณฑ์ให้การสอบสวนดำเนินไปโดยใช้มาตรการที่กระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น การตรวจค้น ยึดทรัพย์สิน จับกุมและขังเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความเดือดร้อนทุกข์ยากของผู้ต้องหาและจำเลย มีมาตรการเพื่อลดผลกระทบจากการจับและขัง เช่น การเยี่ยมเยียนทางสุขภาพกายและจิต การชดเชยรายได้ การสงเคราะห์ครอบครัว เป็นต้น

๓ ปรับปรุงสถานที่ควบคุมและขังผู้ต้องหาระหว่างการพิจารณาให้เหมาะสม ปลอดภัย และสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ใช้เทคโนโลยีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบันทึกภาพและเสียง ในการกำกับดูแล การตรวจค้น จับกุม สอบสวน ซ้ำตัว ผู้ต้องหาหรือจำเลย มีฐานข้อมูลสำหรับการติดตามกรณีวิสามัญฆาตกรรม และสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ แล้วรายงานต่อกลไกสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ปกป้องสิทธิในชื่อเสียงและความเป็นส่วนตัวของผู้ต้องหาและจำเลยให้สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะ ห้ามมิให้นำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน จัดระบบการปล่อยชั่วคราวที่รวดเร็วไม่อิงกับเงินหรือฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและมีมาตรการป้องกันการหลบหนีการปล่อยชั่วคราวที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ 3.3

พัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๓๓ **พัฒนาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยลดอุปสรรคทางภาษาและการสื่อสาร** โดยจัดให้มีล่ามอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนที่มาติดต่อขอใช้บริการ พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบการประชุมทางจอภาพเพื่อช่วยให้บริการล่ามอย่างทั่วถึง เป็นต้น พัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญและระบบประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในส่วนของการแปลเอกสาร

๓๔ **พัฒนาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางกายภาพ** โดยให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีที่ตั้งที่ง่ายต่อการเข้าถึง มีแผนผังภายในหน่วยงาน โดยใช้รูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่าย จัดให้มีบริการช่วยเหลือผู้มาติดต่อในเบื้องต้น จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี คนต่างชาติ เป็นต้น

๓๕ **กำหนดระยะเวลาดำเนินงานให้เหมาะสม** สอดคล้องกับเวลาและระยะเวลาที่ประชาชนเข้าใช้บริการ พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์และแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม บูรณาการเลขหมายแจ้งเหตุฉุกเฉินให้เหลือเพียงหมายเลขเดียว เพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย เหตุฉุกเฉินได้ทุกเรื่อง พัฒนาระบบการแจ้งเตือนและบูรณาการข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน จัดให้มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จผ่านช่องทางดิจิทัล และศูนย์บริการร่วม

แนวทางการพัฒนาที่ 4

พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ
ในการแข่งขันของประเทศ

๓ ปรับปรุงกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลพาณิชย์และพัฒนาระบบอนุญาโตตุลาการ เพื่อช่วยลดอุปสรรคและเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ โดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีแพ่งและพาณิชย์ให้ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสากลเพื่อส่งเสริมการค้าและการพาณิชย์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น ปรับปรุงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาล (international jurisdiction) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากลและรองรับการค้าระหว่างประเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศให้ชัดเจนเพื่อยกระดับความยอมรับในระดับสากลต่อศาลไทยและทำให้การค้าระหว่างประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการชดกันแห่งกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน จัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศเป็นการเฉพาะ เป็นต้น

๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับคดี โดยปรับโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับคดี และจัดให้มีกลไกการขอคุ้มครองชั่วคราวตั้งแต่ชั้นก่อนฟ้องคดีเพื่อยืดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยไว้ให้เหลือเพียงพอแก่การบังคับคดี ตลอดจนจัดให้มีกฎหมายในการบังคับคดีภาครัฐเพื่อจัดให้มีหน่วยงานและเจ้าพนักงาน เพื่อบังคับคดีอาญา และคดีแพ่ง หรือคดีปกครองที่หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้

แนวทางการพัฒนาที่ 5

พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร
ด้านกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 5.1

พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

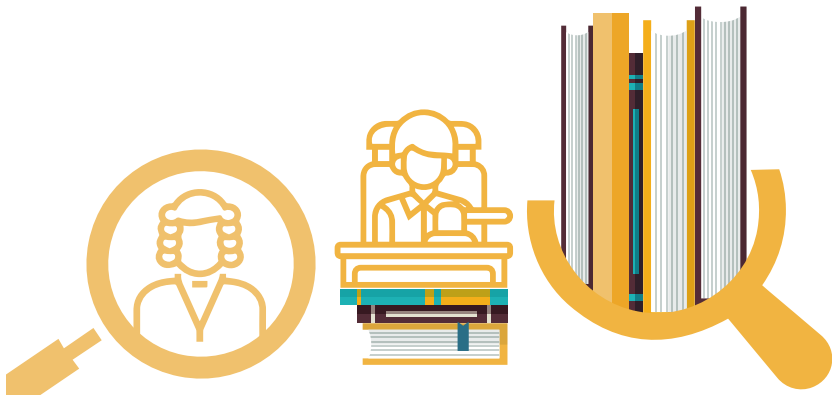
๙ พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติเฉพาะด้านให้แก่บุคลากร การถือปฏิบัติตามระเบียบวินัย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ตลอดจนองค์ความรู้ที่สอดคล้องและเท่าทันสถานการณ์อาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงหลักนิติธรรมที่จะเป็นพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทยต่อไป พัฒนาหลักสูตรอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ให้เจ้าหน้าที่รัฐรวมถึงกำหนดกลไกและสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ในการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งในเชิงสหวิทยาการ และในสาขาที่มีความจำเป็นและขาดแคลน

แนวทางการพัฒนาที่ 5.2

ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม คุณธรรมจริยธรรม และสร้างขวัญกำลังใจ
แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

๙ ส่งเสริมค่านิยมร่วม คุณธรรม จริยธรรม ทัศนคติ ค่านิยม และสมรรถนะ เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว และในการประสานความร่วมมือกัน
แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาองค์กร แนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนของบุคลากร
เสริมสร้างพัฒนาระบบงาน มีนวัตกรรมทางการบริหาร ส่งเสริมการใช้ข้อมูลหลักฐาน
เชิงประจักษ์ (Evidence-Based) ในการบริหารราชการ มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสาธารณะ
ถึงผลการดำเนินงาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริการ และเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม
เป็นระยะ ในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่าย จัดกิจกรรมการอบรม การยกย่องเชิดชูเกียรติ
บุคลากรที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน

๓ จัดทำระบบการประเมินมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ไว้ในระบบบริหารงานบุคคล สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน อาทิ การปรับปรุงระบบพิจารณาการให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการ มีมาตรการคุ้มครองบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยปราศจากการแทรกแซง และการลงโทษกรณีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ รวมถึงจัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการที่โปร่งใส เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอิทธิพลและการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 6

สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและส่งเสริมให้เกิดการขยายผลรูปแบบการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ

๓ สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินปัญหาอุปสรรคและสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมปัจจุบัน พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงการศึกษาแบบอย่างการดำเนินงานกระบวนการยุติธรรมที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) ทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดด้านการลดการกระทำผิดซ้ำในระบบและเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำเพื่อให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนำไปใช้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

การลงโทษผู้กระทำผิดด้วยการควบคุมตัวหรือคุมขังไม่ได้แก้ไขฟื้นฟู

ผู้กระทำผิดอย่างแท้จริง

แม้ว่าอาจจะทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษ แต่ส่งผลให้เกิดปัญหาสถานที่ควบคุมหรือเรือนจำมีสภาพแออัด ผู้กระทำผิดไม่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสม เนื่องจากมีพื้นที่ไม่เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณผู้กระทำผิด นอกจากนี้ การควบคุมหรือคุมขังผู้กระทำผิดที่มีฐานความผิดแตกต่างกันไว้รวมกัน อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบการกระทำความผิดที่รุนแรงขึ้น ดังนั้น จึงควรพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด การจำแนก การควบคุม และบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้เหมาะสมกับความผิดแต่ละประเภท และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อไม่ให้กลับมา กระทำผิดซ้ำจนต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอีกครั้ง และยังเป็นการคืนคนดีสู่สังคม สร้างทุนมนุษย์และแรงงานที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด การควบคุม บำบัด
ฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทั้งกลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้ต้องขัง และผู้ถูกคุม
ความประพฤติให้เหมาะสม สอดคล้องตามมาตรฐานสากล
รวมทั้งพัฒนาระบบการติดตามผู้พ้นโทษให้กลับสู่สังคมได้อย่าง
ปกติสุข ไม่กระทำผิดซ้ำ ตลอดจนสร้างทัศนคติที่ดีต่อสังคม
ในการให้โอกาสผู้พ้นโทษ

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ 1 ลดการกระทำผิดซ้ำ

เป้าหมายที่ 2 ผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัดที่ 1 อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรม
จากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 1

พัฒนาระบบการจำแนก การควบคุมตัว และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๓ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดทั้งในและนอกเรือนจำ ระบบเลื่อนชั้นนักโทษ ลดวันต้องโทษ พักการลงโทษและอภัยโทษกลุ่ม ให้สอดคล้องกับเครื่องมือประเมินความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้น พัฒนาและแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้มีการไกล่เกลี่ยหรือยุติคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดมีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำน้อย โดยมีการถ่วงดุลการใช้ดุลยพินิจทุกชั้นตอน

๓ นำวิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือการคุมประพฤติกับผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ พัฒนาหลักเกณฑ์ให้ศาลกำหนดระยะเวลาจำคุกขั้นต่ำก่อนที่จำเลยในความผิดบางประเภทจะมีสิทธิได้รับการลดโทษหรือพักการลงโทษและกำหนดมาตรการติดตามควบคุมผู้พ้นจากการคุมประพฤติและผู้พ้นโทษที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำสูงที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การบัญญัติกฎหมายให้มีการขึ้นทะเบียนผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายแก่สังคมซึ่งพ้นโทษแล้ว เป็นต้น

๓ พัฒนาระบบการจำแนก การควบคุม และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ได้แก่ พันธะสัญญาตามข้อตกลงอนุสัญญา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ เช่น Bangkok Rules และ Tokyo Rules เป็นต้น รวมถึง การจำแนกผู้กระทำความผิดที่อยู่ระหว่างการพิจารณาตัดออกจากนักโทษเด็ดขาด และการจำแนกผู้ติดยาเสพติด ผู้มีอาชญากรรมทางจิต และผู้เจ็บป่วยออกจากผู้ต้องขังทั่วไป เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดูแลที่เหมาะสมและลดโอกาสในการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสถานที่คุมขัง

๓ นำระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor-Made Routing) มาใช้ให้มากขึ้น โดยเป็นการพัฒนากระบวนการบำบัดฟื้นฟูทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการบำบัดฟื้นฟูตามสภาพปัญหาและความจำเป็น การบำบัดฟื้นฟูเมื่อเข้าสู่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และการติดตามดูแลหลังปล่อย โดยมีระบบและผู้ปฏิบัติงาน (Individual Routing Counselor : IRC) ให้การติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาที่ 2

พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา (Non-Custodial Measures)

๓ **ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา** โดยแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวให้การชั่งหรือควบคุมตัวผู้ต้องหาทำได้เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่า หากปล่อยไปผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี ยุ้งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือขัดขวาง การสอบสวน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายให้การฝากขังและการปล่อยชั่วคราวอยู่ในขั้นตอนเดียวกัน เพิ่มศักยภาพเครื่องมือและจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำระบบประเมินความเสี่ยง และกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวที่มีความแม่นยำและเหมาะสมกับผู้ต้องหาหรือจำเลย แต่ละรายมาใช้ทดแทนการเรียกทรัพย์สินเป็นหลักประกัน โดยพัฒนาระบบประเมิน ความเสี่ยง พัฒนาระบบกำกับดูแลรวมทั้งคลินิกจิตสังคม เพิ่มประสิทธิภาพในการจับกุม ผู้หลบหนีหรือทำผิดเงื่อนไขปล่อยตัวชั่วคราว

๓ **พัฒนากฎหมายหรือแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ศาลสามารถนำมาตรการลงโทษอย่างอื่น (Intermediate Sanctions) เช่น การสั่งให้ทำงานบริการสังคม สั่งให้เข้ารับการรักษาฟื้นฟู เป็นต้น มาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องวางโทษจำคุกก่อน** พัฒนามาตรการ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาประสิทธิภาพ หรือแก้ไขข้อขัดข้องในการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินอาญากับเด็กและเยาวชน

๓ **ปรับปรุงโทษปรับในคดีอาญาโดยนาระบบโทษปรับตามความสามารถในการชำระของ ผู้กระทำผิด (Day Fines System) มาใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ** พัฒนาและหรือแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับและการดำเนินการเมื่อผู้กระทำผิดผิดเงื่อนไขคุมประพฤติ หรือไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งศาลที่ให้ลงโทษอย่างอื่นนอกจากการจำคุกเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการบังคับโทษ

๓ **บูรณาการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัวของ องค์กร สหวิชาชีพ ภาคเอกชนและชุมชน** โดยการสร้างมาตรฐาน การขึ้นทะเบียน และ การอนุญาตนักวิชาชีพ/องค์กรที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานด้านพัฒนาสังคม สาธารณสุข การศึกษา และอาชีพ รวมถึงองค์กรชุมชนให้มีการดำเนินการสนับสนุนภาครัฐในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด อาญาแทนการควบคุมตัวได้ และมีระบบประเมินผลการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความ ต่อเนื่องในการดำเนินการและเกิดการขยายผล และเปลี่ยนแปลงในเชิงระบบหรือโครงสร้าง การทำงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาที่ 3

สร้างระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดทำระบบติดตาม สำหรับ ผู้พันโทชและเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม และส่งเสริม ใ้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐทั้งก่อนปล่อยและหลังปล่อย

๙ พัฒนาและแก้ไขกฎหมายเพื่อลดอุปสรรคในการกลับคืนสู่สังคมของผู้พ้นจากการ คุมประพฤติและผู้พ้นโทษที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำน้อย เช่น กฎหมายที่จำกัดสิทธิ ในการประกอบอาชีพ กฎหมายเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม เป็นต้น

๙ สร้างกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยกัน และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับชุมชน สถาบันทางสังคม ภาคเอกชน และหน่วย งานอื่นๆ รวมถึงนำรูปแบบความร่วมมือที่เน้นผลลัพธ์เพื่อสังคม (Social Impact Partnership Model : SIPM) มาประยุกต์ใช้เพื่อบูรณาการแก้ไขปัญหาของผู้พ้นโทษที่กลับไปกระทำผิดซ้ำ อย่างครบวงจร ตั้งแต่การสร้างทักษะอาชีพ การประกอบอาชีพ การจัดหาที่อยู่ สวัสดิการ และการให้บริการด้านจิตใจ

๙ เตรียมความพร้อมให้แก่ผู้กระทำผิดและติดตามดูแลผู้พ้นโทษเพื่อให้กลับสู่สังคม ได้อย่างปกติสุข และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ โดยกำหนดมาตรการทางสังคมเพื่อส่งเสริม ทศนคติที่ดีต่อผู้พ้นโทษ กำหนดมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนรับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่สถานประกอบการที่การจ้างงาน ผู้พ้นโทษอาจไม่เพียงพอ รวมถึงการสร้างทัศนคติต่อสังคม ในการให้โอกาสผู้พ้นโทษ เพื่อให้ผู้พ้นโทษสามารถดูแลตนเองได้โดยไม่เป็นภาระต่อสังคมและกลับสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล

กระบวนการยุติธรรมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ภาครัฐจะต้องยกระดับประสิทธิภาพการทำงานเข้าสู่ การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่มีการทำงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการโดยอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ประหยัดและคุ้มค่า และการยกระดับงานบริการภาครัฐให้ตรงกับความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตาม ทัศนคติความมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามการขยายตัวของ การติดต่อสื่อสารและการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เกิดปัญหาทางเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ หรืออาชญากรรมไซเบอร์ และอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต

แม้ว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและ ความโปร่งใส ในการบริการของภาครัฐ แต่ปัญหาสำคัญของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม คือ ระบบฐานข้อมูลยังไม่สามารถเชื่อมโยงให้ใช้ร่วมกันได้ ข้อมูลยังขาดความครบถ้วนและทันสมัย

ดังนั้น ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยกำหนดสถาปัตยกรรมของระบบ ฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่วางอยู่บนมาตรฐานเดียวกันทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน รวมถึงพัฒนามาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลและการจัดชั้น ความลับที่มีความถูกต้องและทันสมัยเพื่อให้มีความก้าวหน้าเชิงรุกและมีประสิทธิภาพ รองรับ การขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ยุค Thailand 4.0

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย

การบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัดที่ 1 มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 1

พัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

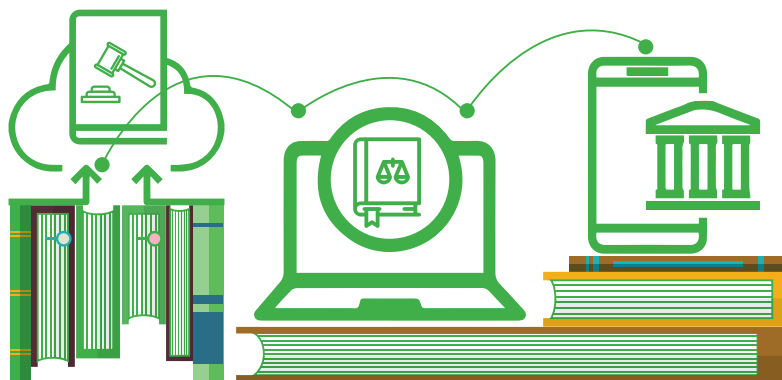
๓ พัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรม โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดขั้นตอน ลดค่าใช้จ่าย และขจัดช่องทางการทุจริตประพฤติมิชอบ อาทิ ระบบการบริหารจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ ระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) ระบบฐานข้อมูลกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัยหรือการตีความกฎหมายหรือกฎ การพัฒนาเว็บไซต์โดยมีรูปแบบการนำเสนอข้อมูลและการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รวมถึงภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน (ภาษาอังกฤษ) การพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว และการพัฒนาระบบสงเคราะห์ผู้กระทำผิดหลังปล่อยตัว เป็นต้น

๓ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการให้บริการประชาชน โดยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นด้วยกระบวนการดิจิทัล ซึ่งนำไปสู่การลดค่าใช้จ่าย เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และขจัดช่องทางการทุจริตประพฤติมิชอบ ประชาชนสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้โดยสะดวก เช่น การพัฒนาระบบการติดต่อราชการและการให้บริการประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ (e-Service) ให้สามารถเข้าถึงได้หลากหลายช่องทาง สามารถใช้ได้กับระบบโทรศัพท์มือถือ และระบบอื่นๆ ที่อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถใช้งานได้ ระบบบัตรคิวอัตโนมัติ บริการช่วยเหลือประชาชนทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบแจ้งขั้นตอนการติดต่อหน่วยงานอัตโนมัติ การบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (one-stop service) ตลอดจนพัฒนาระบบศูนย์รับแจ้งเหตุ และระบบเตือนภัยอาชญากรรมสำหรับประชาชนในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

๓ พัฒนาช่องทางสื่อสาร เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสิทธิเสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ โดยสะดวก และเข้าใจกฎหมายได้ง่ายขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์การสร้างแรงจูงใจ ให้ประชาชนขอรับบริการภาครัฐผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น รวมถึงพัฒนาเว็บไซต์แต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อประชาชน ในส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการให้บริการและหัวข้อที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนในรูปแบบและภาษาที่เป็นสากลและเข้าใจง่าย ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศได้โดยทั่วถึง ในทุกหมู่บ้าน โดยอาจเป็นกรณีที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการในระยะยาวไม่น้อยกว่า 5 ปี

๓ พิจารณาดำเนินการลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับระบบยืนยันตัวบุคคลประเภทอื่น (Digital ID) และการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้มีค่าใช้จ่ายที่ถูกลง รวมทั้งแก้ไขกฎหมายให้การพิจารณาคดีของศาลต้องรับฟังระบบดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานได้ รวมทั้งการพัฒนาหรือนำมาใช้ซึ่งเทคโนโลยีที่สามารถใช้ในการยืนยันตัวตน และตรวจสอบลายมือชื่อ โดยออกกฎหมายรองรับ วางระบบข้อมูลสารสนเทศเครือข่ายสำหรับองค์กร หรือหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย โดยจัดให้มีการทดสอบระบบเพื่อหาข้อบกพร่อง ในสถานการณ์ (Scenario) ต่างๆ รวมทั้งวิธีการแก้ไข

แนวทางการพัฒนาที่ 2

บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และจัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม

๓ ศึกษากระบวนการทำงานของกระบวนการยุติธรรมและการส่งต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีความเข้าใจในความต้องการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการปฏิบัติงานและสนับสนุนการตัดสินใจที่ตรงกัน ทราบถึงการไหลของข้อมูลสารสนเทศ ข้อขัดข้องและอุปสรรค และการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Redesign) ทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน เช่น กระบวนการกลั่นกรองคดี (กำหนดประเภท ขนาด และความยากง่ายของคดี) และกระบวนการสอบสวน เป็นต้น ทั้งนี้ กระบวนการทำงานที่ได้รับปรับปรุงจะเป็นสถาปัตยกรรมของระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยง รวมถึงอาจมีการปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานของหน่วยงานภายในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิด การทำงานที่สอดคล้องกัน

๓ ปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลกลางและบูรณาการระบบการจัดเก็บและรวบรวมสถิติข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม โดยประสานความเข้าใจและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้ถูกต้องทันสมัย และอยู่บนแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลภาครัฐ ซึ่งอาจใช้ฐานข้อมูลของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data eXchange Center : DXC) เป็นฐานในการพัฒนา รวมถึงการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการจัดซื้อและบำรุงรักษา

แนวทางการพัฒนาที่ 3

พัฒนามาตรการระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล

๓ พัฒนการบริหารจัดการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล ป้องกันการขจัดภัยคุกคาม ดำเนินการตามมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย โดยดำเนินการตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับและ เป็นสากล เช่น ISO 27001 เป็นต้น เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการภัยคุกคาม ที่อาจจะเกิดขึ้นกับเครือข่ายของหน่วยงานภาครัฐ ให้สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคาม อย่างเหมาะสมและทัน่วงที

๓ พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยให้เป็นระบบที่มีความเสถียร มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น โดยออกกฎหมายรองรับ มีการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านในการพัฒนาระบบ สนับสนุนเพื่อให้เกิดการใช้งาน ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร เชื่อมโยงและพัฒนารฐานข้อมูลอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี และอาชญากรรมทางไซเบอร์

๓ พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยของไซเบอร์ (Cyber Security) เพื่อป้องกัน ความเสี่ยง และความเสียหายที่มีผลต่อความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารในทุกรูปแบบ (ทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์และ ทางกายภาพ) ความปลอดภัยของระบบและเครือข่ายที่ใช้ในการเก็บ เข้าถึง ประมวลผล และกระจายข้อมูลพร้อมทั้งเฝ้าระวังป้องกันต่อการเกิดอาชญากรรม การโจมตี การบ่อนทำลาย และความผิดพลาดต่างๆ ทางเทคโนโลยี (cyberspace)

๓ สร้างความเข้มแข็งในด้านความมั่นคงปลอดภัยของระบบข้อมูลของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีความชำนาญด้านระบบรักษา ความมั่นคงปลอดภัย เช่น ThaiCERT (ในสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์) และ NECTEC (ในสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ)

แนวทางการขับเคลื่อน

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562-2565)

แนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

๓ เร่งประชาสัมพันธ์แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) เพื่อสร้างความเข้าใจและให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งใช้เป็นกรอบแนวทางในการเสนอคำขอของงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565

๓ ขับเคลื่อนโครงการสำคัญ (Flagship) ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายของ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) และมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ โดยใช้กลไก ของคณะกรรมการพัฒนาการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการประสาน สนับสนุน ติดตามประเมินผล เพื่อการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ไปสู่การปฏิบัติและรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่อง

คณะผู้จัดทำ

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562-2565)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวัลลภ นาคบัว

นางอุษา จันทพลอย บุญเปี่ยม

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสาน

แผนกระบวนการยุติธรรม

ผู้จัดทำ

นางประทุมกร นนท์ธีระสวัสดิ์

นางสาวรุ่งนภา ศรีตะปัญญา

นางสาวชณัญญา ลำเจียก

นายสาคร บุญประชุม

นางสาวชนิดดา หนูชู

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ

นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ

นักวิชาการยุติธรรม

นักวิชาการยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2141 3666 หรือ 0 2141 3730 โทรสาร 0 2143 8931

